

Izložba minijaturnog namještaja

**Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb,
14. svibnja – 31. kolovoza 2009.**

U sklopu ciklusa *Događanja u stalnom postavu MUO*, postavljena je izložba autorice Vanje Brdar Muštapić, voditeljice Zbirke namještaja. Zbirka obuhvaća dvadesetak izložaka namještaja malih dimenzija, proizvedenih u Hrvatskoj i ostalim europskim državama. Na prvi pogled taj namještaj podsjeća na namještaj za kuću lutaka i premda je jedan od izložaka upravo kuća za lutke s pripadajućim namještajem, većina izložaka izrađena je za druge namjene. Uz kuću za lutke (sl. 6), najveći je eksponat minijaturni kredenc – sekreter, dimenzija 105 x 50 x 24 cm (sl. 1) i naslonjač za dijete, dimenzija 61 x 35 x 38 cm (sl. 1. i 3).

Povijesni razvoj europskoga minijaturnog namještaja započeo je u srednjem vijeku, a njegova izvedba odgovara stilskim i oblikovnim značajkama pojedinog razdoblja. Tipovi namještaja, materijal izrade i tehnike ukrašavanja uglavnom su identične kao za veliki namještaj. Kraj 17. i, pogotovo, 18. stoljeće karakteristični su po procvatu izrade minijaturnog namještaja.

Slika 2. Minijaturna komoda, Austrija, druga četvrtina 18. st., jelovina, orahov furnir, intarzija, pozlaćena mjed

Jedna od namjena minijaturnog namještaja, oblikovanoga poput škrinjica, komodica i raznih vrsta ormarića, služila je za odlaganje sitnih predmeta kao što su numizmatičke zbirke, pisma, nakit ili pribor za ši-

Slika 1. Dio izložbe minijaturnog namještaja

Slika 3. Naslonjač za dijete, Srednja Europa, 19. st., djelomično izrezbarena orahovina, presvlaka od svilenog damasta, dimenzije 61 x 35 x 38 cm. Minijatura komoda također potječe iz Srednje Europa, oko 1800. god., jelovina, orahovina, orahov furnir, intarzirane bordure, mjedeni lim, unutrašnjost od papira.

vanje (sl. 2-5). Namještaj poput naslonjača (prijestolja) ili kolijevki služio je za svetačke figure, i to najčešće za dijete Isusa.

Da su se pri izradi namještaja primjenjivala antropometrijska mjerenja, svjedoči i minijaturni namještaj namijenjen djeci, npr. naslonjač iz 19. st. (sl. 1. i 3). Osim za djecu, minijaturni namještaj za sjedenje izrađivao se i za kućne ljubimce, a najčešće je bio namijenjen mačkama i manjim psima.

Namještaj malih dimenzija pretežito se izrađivao kao model kako bi plemstvo i imućni građani toga doba prije izrade namještaja u pravoj veličini mogli vidjeti izgled i kvalitetu na minijaturnom modelu. Majstori su izrađivali model namještaja kakav bi trebao biti u prirodnoj veličini, pri čemu su upotrebljavali skupocjene materijale poput bjelokosti, srebra i pozlate. Pri tak-

Slika 4. Minijaturna komoda, Francuska 19. st., 1760. – 1770. god., furnir palisandera i ružina drva, pozlaćena mjed, mramor; dimenzije 30 x 35 x 20 cm

Slika 5. Minijaturni ormar – spreminca, Hrvatska, druga polovica 19. st., orahovina, mjed

Slika 6. Kuća za lutke, Beč, oko 1870. god.

Slika 7. Modeli namještaja od kartona izrađeni u sklopu radionice za djecu

voj izradi bila je potrebna posebna preciznost i velika vještina jer i u umanjenom obliku minucioznom izvedbom majstora, reproduciran je svaki i najmanji detalj, a namještaj je furniran često s intarzijama i inkrustacijama, zbog čega je pravo umjetničko djelo.

U sklopu izložbe održana je i radionica za djecu, a vrlo vjerni modeli namještaja iz 18. i 19. stoljeća od kartona izloženi su također u muzeju (sl. 7).

doc. dr. sc. Silvana Prekrat